

LISA 6

Ainevaldkond „Kunstiained”

1. Üldalused

1.1 Kunstipädevus

- 1) Põhikoolis on kunstivaldkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus:
- 2) suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti ja muusika teemadel; väärtustada lähiümbruse, Eesti ja maailma kultuuripärandit; näha eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri suhet; kasutada kunsti ja muusika väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut.
- 3) Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:
- 4) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab enda loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- 5) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb eakohaste kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle, oskab kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti abil emotsioone;
- 6) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui ka koostööprojektides ning peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 7) märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi;
- 8) väärtustab ja hoiab Eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
- 9) omab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsest, ametitest ja edasiõppimise võimalustest.

1.2. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mis on kohustuslikud kõikides põhikooliastmetes.

Kunstivaldkonna õppeainetes taotletavate õpitulemuste ja õppesisu koostamisel on aluseks võetud arvestuslik nädalatundide jagunemine kooliastmeti ja aineti alljärgnevalt.

I kooliaste kunst – 4,5 nädalatundi muusika – 6 nädalatundi

II kooliaste kunst – 3 nädalatundi muusika – 4 nädalatundi

Õppeainete nädalatundide jagunemine kooliastmeti määratakse kindlaks kooli õppekavas arvestusega, et taotletavad õpitulemused ja õppe-kasvatuseesmärgid on saavutatavad.

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstide valdkonna aineid põhikoolis ühendab tähelepanu loovuse ja eneseväljendusoskuse arendamisele ning tervikliku maailmapildi kujundamisele. Kunstide kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Arendatakse mõtlemise paindlikkust ning avatust kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetab toimetulekut kiiresti muutuv ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab õpilase tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena. Kunstitegevused tasakaalustavad valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist teistes õppeainetes, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitvse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab läheneda loovalt probleemidele ning väärtustada erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- 1) teadmised kunstidest (analüüs);
- 2) erinevate kunstide seostamine (süntees);
- 3) ainealane (verbaalne) keel;
- 4) loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
- 5) kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- 6) oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- 7) kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku, arvestades, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainepädevused on saavutatavad.

1.4. Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja -hinnangute – kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega sobiliku õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste kujundamisel on oluline kooli ning kodu koostöö.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsitud kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumitöö, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste

arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades.

Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms).

Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus. Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada

valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutavas ühiskonnas nii õppimisel, leida ja säilitada digivahendite abil kunsti- ja muusikaalast infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide, muusika loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades

1.5. Kunstiainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Kunsti aineseks on inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm erinevates avaldumisvormides. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstivaldkonna õppeainete loomulik osa ning valdkondadeüleseks lõiminguks on palju võimalusi.

Eri kultuuridega tutvutakse paljudes teiste valdkondade õppeainetes (keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus) ning kujundatakse seeläbi väärtushoiakuid ja teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust. Kunstiainetes keskendutakse võrreldes teiste õppeainetega kontsentreeritumalt kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetrilised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms).

Kunstivaldkonna õppeainetes toetatakse teistes õppeainetes omandatud teadmistele, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad.

Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid võimaldavad lõimida kunstiaineid teiste ainevaldkondadega ja kujundada pädevusi.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsed. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

1.6. Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid.

Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskond. Need teemad hõlmavad mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvast maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse.

Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

1.7. Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;

- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab õpilastele piisavalt aega puhata ja huvialadega tegelda;
- 3) võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile, et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesisist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel kontsertidel, teatrites, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
- 7) kasutatakse mitmekesisist ja tänapäevast õppemetoodikat;
- 8) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist;
- 9) leitakse tunnivälise loomingulise tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, näituste kavandamine, töötoad jms).

1.8. Hindamise alused

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused. Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus määratakse ja täpsustatakse kooli õppekavas.

Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvatele muusika- ja kunstiharrastusele; suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel.

Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmes on:

- 1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
- 2) teadmiste ja oskuste rakendamine musitseerimisel ja kunstiloomingus; 3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas.

Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Kunsti õpetamisel juhindutakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevalt.

I kooliastmes hinnatakse:

- 1) oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) oskust kasutada loovtöodes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;
- 3) loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
- 4) oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle.

II kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfo seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
- 3) oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;

- 4) loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöodes;
- 5) oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas.

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- 1) laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;
- 2) pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi;
- 3) omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakkumine ning teostamine, loomingulisus;
- 4) muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
- 5) tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
- 6) tunniväline muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

1.9. Füüsiline õpikeskkond

Kool korraldab kunstivaldkonna ainete õppe klassis, kus on selleks vajalikud tingimused ja vahendid.

Kunst:

- 1) individuaalseks ja rühmatööks vajalik pind;
- 2) 500luksise päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal ning vesi/kanalisatsioon;
- 3) reguleeritava kõrgusega molbertid või lauad koos joonistusalustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika; 4) vajalikud töövahendid ja materjalid;
- 5) kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
- 6) DATA-projektori, foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.

Muusika:

- 1) muusikalisteks tegevusteks, sh rühmatööks ja liikumiseks vajalik pind;
- 2) fono- ja videoteegi (CD, DVD, VHS), DATA-projektori kasutamise võimalus;
- 3) vajalikud vahendid: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, hifi- muusikakeskus, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDIsalvestusprogramm;
- 4) Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või kuuekeelsed väikekanded, akustilised kitarrid.

2. Ainekavad

2. 1. MUUSIKA

Põhikooli muusikaõpetuse ainekava

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.

Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu.

Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket.

Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- laulmine;
- pillimäng;
- muusikaline liikumine;
- omalooming;

- muusika kuulamine ja muusikalugu;
- muusikaline kirjaoskus;
- õppekäigud.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest. Samuti toetakse Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ka teistele tänapäeva kogemusele.

Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega.

Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides.

Õpilaste silmaringi ja muusikalise maitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse.

Õpilaste üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas.

See hõlmab teadmisi peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus.

Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, puudutades nii keha, tundeid kui ka intellekti.

Muusikaõpetusel on tasakaalustav ja toetav roll õpilaseemotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises.

Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks.

Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa-armastust.

Õppetegevus

I kooliastme õppetegevused on:

- 1) ühehäälnelaulmine ja osalemine koolikooris;
- 2) meloodia laulmine käemärkide, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi;
- 3) mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, plokkflöödil või 6-keelsel väikekandelil;
- 4) kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- 5) muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu;
- 6) esinemisjulguse ja -oskuse arendamine;
- 7) muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades;
- 8) õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne.

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Lauldakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatega. Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele, mille üks väljund on kõigi õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus.

Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.

Olulisel kohal on muusikaline liikumine: laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.

Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu.

Õpilaste esinemisoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm).

Et saavutada õpilaste mitmekülgset kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

II kooliastme õppetegevused on:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälsuse laulmine koolikooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- 4) pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes; kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 5) eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- 6) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- 7) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 8) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

II kooliastme õpilased omandavad teadmishimu ning aktiivsust rakendatakse kõigis muusikalistes tegevustes. Selles eas tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised tegevused on selleski kooliastmes laulmine ja pillimäng. Klassitunnis lauldakse a cappella ja saatena ühe- ja kahehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi erinevates pillikoosseisudes ning omandatakse 6-keelse väikekandle või plokkflöödi lihtsamad mänguvõtted. Liikumistegevuse põhiohk on eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu. Muusikat kuulates arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustub muusika oskussõnade kasutamine muusikapalade analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes.

Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu.

Õpilaste eneseväljendusoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm).

Et saada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel.

Hindamine

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes.

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes.

Õpilase aktiivset osalemist kooliringides, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel, et tunnustada õpilase panust ja ettevõtlikkust.

I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi.

II kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes. Hindamine liigitub kujundavaks ja kokkuvõtvaks hindamiseks.

Kujundav hindamine.

Jälgib õpilase arengut, keskendub protsessile, aitab eesmärke seada. Kujundava hindamisena mõistetakse õppeperioodi kestel toimuvat hindamist, analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse õpilastele tagasisidet õppimise tulemuslikkuse kohta, motiveeritakse ja suunatakse õpilasi edasisel õppimisel (aidates neil teadvustada oma vajadusi, seniseid saavutusi ning vajakajäämisi) ja kavandatakse järgnevad eesmärgid. Kujundava hindamise ülesandeks on õpilase arengu ergutamine, toetamine ja tema õpitulemuste parandamine.

Kokkuvõttev hindamine.

Teeb kokkuvõtte õpilase arengust, keskendub lõpptulemusele, on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine veerandihinneteks või poolaastahinneteks ning nende hinnete koondamine aastahinneteks. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi: laulmine; pillimäng; muusikaline liikumine; omalooming; muusika kuulamine ja muusikalugu; muusikaline kirjaoskus; õppekäigud.

Digipädevused

Tänapäevases õpikeskkonnas on ka muusikatundides suur roll digivahendite kasutamisel. Õpilased saavad digivahendeid kasutada nii klassiruumis (kui selleks on võimalused loodud) kui ka kodus (nutivahendid, arvuti, Internet).

I kooliastmes oskab õpilane kasutada otsingumootorit ja leida vajalikke võtmesõnu ja teabeallikaid, sirvib neid ning valib leitu hulgast sobivaid digitaalseid materjale, rakendades juhendaja abi.

II kooliastme lõpuks oskab õpilane lisaks teabe leidmisele kasutada digivahendeid ka suhtlemiseks (telefon, tahvel, arvuti) ning kasutada meili. Õpilane koostab, kasutab, täiendab ja muudab elektroonilist materjali (tekstid, tabelid, pildid, audio), kasutab vanusele vastavalt erinevaid programme ja rakendusi (Word, Excel, YouTube, Google Drive). Õpilane on teadlik autoriõigustest materjalide kasutamisel. Õpilane on kursis digivahendite turvalisusega seonduvaga: privaatsuse küsimus, küberkiusamine, terviseriskid seoses tehnoloogiliste vahendite kasutamisega.

Füüsiline õpikeskkond

Muusikatunnid toimuvad spetsiaalselt sisustatud klassiruumis – muusikaklassis, kus on internetiühendusega arvuti + helikaart, projektor. Muusikaklassi sobib inventar, mis võimaldab luua erinevaid töörühmi ja liikumiseks vajalikke pindu. Tunde võib pidada ka mõnes muus liikumist võimaldavas ruumis. Instrumentarium: naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekandled, plokkflöödid, klassikaline kitarr, erinevad rütmipillid (tamburiin, marakaad, kõlapulgad, triangelid, kastanjetid, kuljused); kõlaplaatide komplekt. Muud vahendid: CD mängija ja CD-de fonoteek; noodijoonestikuga tahvel.

Õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

1. Laulmine

Õpitulemused I kooliastme lõpus	Õppesisu käsitlemine klassiti
Laulab selge diktsiooniga, loomulik kehahoid ja vaba hingamine. Laulab nii üksi kui ka rühmas.	1. klass Õige kehahoiaku, hingamise ja diktsiooni kujundamine. Hingamise harjutused. Õpilaste laulmise võimete arendamine rühmas.
	2. klass Õpilaste vokaalsete võimete arendamine rühmas laulmisel. Õige hingamine, keha hoiak ja diktsioon.
	3. klass Õpilaste vokaalsete võimete arendamine rühmas ja üksinda. Õige hingamine, diktsioon ja keha hoiak.
Mõistab ja väljandab lauldes muusika sisu ja meeleolu.	1. klass Tutvumine muusikale iseloomuliku väljendusviisidega. Dünaamika. Mõisted vaikselt, valjult.
	2. klass Dünaamika. Mõisted forte, piano. Helikõrgused.
	3. klass Tempo tajumine. Erinevat liiki muusika kuulamine ja iseloomustamine.
Laulab meloodiat käemärkide, asmetreppi ja noodipildi järgi. Kasutab relatiivseid helikõrgusi.	1. klass Astmed SO, MI, RA, LE, JO tundmaõppimine käemärkide, astmenoodi ja kuulmise järgi.
	2. klass Astmete RA, SO, JO, NA, DI tundmaõppimine käemärkide, astmenoodi ja kuulmise järgi.
	3. klass Erinevate astmemudelite tajumine kuulmise, käemärkide järgi.
Laulab eakohased laste ja mängu laule, kanooneid. Eesti ja teiste rahvaste laule.	1. klass 1. klassile eakohased laste- ja mängulaulud, kanoonid, eesti ja teiste rahvaste laulud.
	2.klass 2. klassile eakohased laste- ja mängulaulud, kanoonid, eesti ja teiste rahvaste laulud.

	3.klass 3.klassile eakohaseid laste- ja mängulaulud, kanoonid, eesti ja teiste rahvaste laulud.
Laulab peast kooliasme ühislause: „ Eesti hümn“(F.Pacius), „Mu koduke“(A, Kiiss), „ Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „ Lapsed tuppa“, „Teele, tee, kurekesed“, „Juba linnukesed“,	1.klass „ Eesti hümn“(F.Pacius), „Mu koduke“(A, Kiiss), „ Lapsed tuppa“
	2.klass „ Eesti hümn“(F.Pacius), „ Teele, tee , kurekesed“ „ Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus)
	3.klass „ Eesti hümn“(F.Pacius), „Juba linnukesed“

2. Pillimäng

Õpitulemused I kooliastme lõpus	Õppesisu käsitlemine klassiti
Kasutab keha-, rütmi- ja plaadipille kaasmängudes või ostinato'des. On omandanud väike kanneli esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides	1. klass Orffi pillid- kaasmängud, ostinaatod, melodilide-rütmilised improvisatsioonid. Rütlimängud.
	2. klass Orfi pedagoogika. Seoses pillimänguga viiuli võtme, noodite tähtnimetused ja asukoha tundmaõpimine noodijoonestikul. Tähtnimede kasutamine plaatpillide omandamisel.
	3. klass Orfi pedagoogika. Plaatpillide kasutamine musitseerimisel. Väike kanneli kasutamine laulu saatmisel.
Väljandab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.	1. klass Pillimängus muusika sisu ja meeleolu erinevad väljandamise võimalused, käte ja jalgadega rütmi kaasa löömine.
	2. klass Pillimängus muusika sisu ja meeleolu erinevad väljandamise kasutades dünaamika forte-piano.
	3. klass Pillimängus muusika sisu ja meeleolu väljandamine, kasutades dünaamika ja erinevaid rütmisaateid.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused I kooliastme lõpul	Õppesisu käsitlemine klassiti
Tunnetab ja väljandab muusika sisu, meeleolu liikumise kaudu	1.klass Erineva tempo muusika eristamine ja selle järgi tempos liikumine.
	2. klass Liikumine erinevates rütmides(valss, polka, marss)
	3. klass Liikumine kahelöögilises ja kolmelöögilises taktimõõdus.
Tantsib eesti laulu- ja ringmänge.	1.,2.,3. klass Eesti laulu- ja ringmängude tantsimine.

4. Omalooming

Õpitulemused I kooliastme lõpul	Õppesisu käsitlemine klassiti
Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel.	1. klass Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel.
	2. klass Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Rütmilised-meloodilised improvisatsioonid.
	3. klass Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Rütmilised-meloodilised improvisatsioonid.
Loob lihtsamaid tekste-liisusalme, regivärsse, laulusõnu	1. klass Lihtsamate liisusalvide loomine.
	2. klass Lihtsamate regivärsseite loomine.
	3. klass Lihtsamate laulutekstide loomine.
Kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljandamiseks	1. klass Muusika meeleolu edasi andmine loovliikumise kaudu vabas vormis.
	2. klass Tantsuliikumise väljamõtlemine eri rütmides
	3. klass Loovliikumise kavandamine muusika meeleolu väljandamiseks.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused I kooliastme lõpul	Õppesisu käsitlemine klassiti
On tutvunud kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus)	1. klass Meloodia, rütm, tempo. Tutvumine erinevate karakterpaladega.
	2. klass Uued sõnad muusika kirjeldamiseks. Tutvume erinevate karakterpaladega.
	3. klass Meloodia, rütm, tempo dünaamika ja muusikapala üldehitus.
Kuulates eristab vokaal ja pillimuusikat.	1. klass Instrumentaal-ja vokaal muusika eristamine
	2. klass Instrumentaal-ja vokaalmuusika äratundmine
	3. klass Peamise hääleliikide eristamine.
Kuulates eristab marssi, valssi ja polkad.	1. klass Erinevaid žanride tutvustamine
	2. klass Kahe- ja kolmelöögilised muusikapalad ja tantsud
	3. klass Kuuldeliselt marsi, valsi ja polka eristamine
On tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega.(kannel, Hiiu kannel, torupill jm)	1. klass Kannel, Hiiu kannel.
	2. klass Eesti rahvalaulud: „Laula, laula kuukene“, „Sokukene“, lõõtspill, torupill
	3. klass „Karjapoiss“, „Laulu mõju“, „Kaera-Jaan“, sarvepill, villepill
Kirjeldab ja iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara	1. klass Kuulatud muusika kirjeldamine vabas vormis
	2. klass Kuulatud muusika meeleolu ja karakteri kirjeldamine.(mažoorne, minoorne)
	3. klass Kuulatud muusika kirjeldamine. Erinevad kontrastid.
Väljendab muusika meeleolu kunstiliste vahenditega.	1. klass Muusikapala järgi pildi joonistamine.
	2. klass Muusika meeleolu kirjeldamine joonistades
	3. klass Muusika meeleolu väljandamine vabalt

	valitud kunstiliste vahendiga.
Seostab muusikapala ja autorit.	1. klass P.Tšaikovski „Pähklipureja“, „ Laste album“.
	2. klass J.S.Bach „Nali“, Bethoven“Elisele“, Sain-Saens „Loomade karneval“.
	3. klass A.Vivaldi“Aastaajad“ Kevad, L. Sumera “Lugu liblikates“, Grieg „Mäekuninga tants“.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused I kooliastme lõpul	Õppesisu käsitlemine klassiti
Mõistab allolevate rütmifiguuride ja pauside tähendust, kasutab neid muusikalistes tegevustes. 	1. klass Noodivältused, paus, rütmifiguurid:
	2. klass Noodivältused, paus, rütmifiguurid:
	3. klass Rütmifiguurid ja paus:
Mõistab 2 ja 3-osalise taktimõõdu tähendust.	Kõikides klassides 2- ja 3-osaline taktimõõdu kasutamine musitseerides.
Õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides. Õpilane mõistab JO-võtme tähendust ja teab millisel noodijoonel see asub ning kasutab seda noodist lauldes. Õpilane õpib lauldes tundma JO- ja RA-astme-rida.	1. klass Astmemudelite laulmine erinevates kõrguspositsioonides. (SO,MI, RA) 2. klass Astmemudelite laulmine erinevates kõrguspositsioonides. (SO,MI, RA, LE, JO) JO-võtme tutvumine. 3. klass Astmemudelite laulmine erinevates kõrguspositsioonides. (SO,MI, RA, LE, JO, NA, DI). JO- ja RA-astmeridade laulmine. Astmerida (dur ja moll) seoses lauludega.
Mõistab allolevate sõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:taktijoon, taktimõõt, takt, meetrum, kahekodne taktijoon,	1. klass Noodisjoonestik, noodipea, noodivars

noodijoonestik, noodipea, noodivars, punkt noodivälduse pikendaja, astmerida, astmetrepp.	2. klass Astmerida, astmetrepp, punkt noodipikendaja
	3. klass Takt, taktimõõt, taktijoon, kahekordne taktijoon, meetrum.
Mõistab ja kasutab järmised oskusesõnad: Koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja.	1. klass Rahvalaul, rahvatants, rahvapill
	2. klass Dirigent, orkester, helilooja
	3. klass Koorijuht, koor, ansambel, eeslaulja
Mõistab allolevate sõnade tähendus ja kasutab neid praktikas: Eelmäng, vahemäng, kaasmäng, muusikapala, salm, refrään, kaanon, mars, polka, ostinato, valss, rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, forte, piano, fermaat, latern, volt, segno.	1. klass Muusikapals, valss, polka, marss, rütm, meloodia, latern.
	2. klass Eelmäng, vahemäng, kaasmäng, ostinato, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, segno.
	3. klass Salm, kaanon, refrään, fermaat, piano, forte

7. Õppekäigud

Õpitulemused I kooliasme lõpul	Õppesisu käsitus klassiti
Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ja oskab väljendada oma arvamust.	1. klass Õppekäigudel kogetud muusikaelamuste kirjeldamine.
	2. klass Õppekäikudel kogetud muusikaelamuse kirjeldamine ning nende kohta arvamuse avaldamine suulisel või teisel viisil.
	3. klass Õppekäikudel kogetud muusikaelamuse kirjeldamine ning nende kohta arvamuse avaldamine suulisel või teisel viisil.
Oma arvamuse väljandades kasutab muusikalist oskussõnavara.	1. klass Suuliselt arvamuse väljandamine kasutades õpitud muusikalist sõnavara.
	2. klass Suuliselt arvamuse väljandamine kasutades õpitud muusikalist sõnavara.
	3. klass Suuliselt arvamuse väljandamine kasutades õpitud muusikalist sõnavara.

Õpitulemused ja õppesisu käsitlemine II kooliastmes klassiti

1. Laulmine

Õpitulemused II kooliastme lõpus	Õppesisu käsitlemine klassiti
<p>Laulab loomuliku kehahoiu, selge diktsiooniga, puhta intonatsiooniga. On teadlik häälehoiu vajadusest.</p> <p>Rakendab muusikalisi teadmisi ja arvestab muusika väljendusvahendeid lauldes üksinda ja rühmas</p> <p>Laulab ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid.</p>	<p>4., 5., ja 6. klass Laulmine klassis oma hääle omapära arvestades ühehäälsed ja kahehäälsed laulud nii saatega kui ka a cappella.</p> <p>Laulmine kooli ansambelis/kooris</p> <p>Laulupeo traditsiooni ja tähenduse mõitmine.</p>
<p>Seostab relatiivseid astmeid absoluutsete helikõrgustega.</p>	<p>4. klass Laulmine relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärgi, astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrgusepositsioonides (SO, MI, RA, JO, LE, NA, DI)</p> <p>5., 6. klass Meloodia laulmine relatiivses helikõrguses ja asmenoodi järgi. (SO, MI, RA, JO, LE, NA, DI) Duur ja mool helilaad ja nende kolmkõla.</p>
<p>Laulab peast kooliastme ühislauke: „Eesti hümn“(F. Pacius), „Eesti lipp“(E. Võrk), „Kas tunned maad“ (J. Berad), „ Kui Kungla rahvas“(K.A. Hermann), „ Mu isamaa armas“(saksa rahvalaul), „ Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber)</p>	<p>4. klass „Eesti hümn“(F: Pacius), „Kas tunned maad“ (J. Berad), „ Kui Kungla rahvas“(K-A. Hermann)</p> <p>5. klass „Eesti hümn“ (F. Pacius), „ Eesti lipp“(E. Võrk), „ Mu isamaa armas“(saksa rahvalaul), „ Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul),</p> <p>6. klass „Eesti hümn“(F. Pacius), „ Püha öö“(F. Gruber)</p>

2. Pillimäng

Õpitulemused II kooliastme lõpus	Õppesisu käsitlemine klassiti
<p>Kasutab keha.- rütmi ja plaadipille kaasmängudes</p> <p>Rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle mänguvõtteid</p>	<p>4. klass Orfii peadagoogika. Kaasmängud, melodilised-rütmilised improvisatsioonid Absoluutse helikõrguse kasutamine pillimängus.</p>

Absoluutne helikõrgus Kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi.	5. klass Helistik. Toonika. Kolmkõla. C-duur, a-moll.
	6. klass Helistik. Kolmkõla. C-duur, F-duur, a-moll, d-moll.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused II kooliastme lõpus	Õppesisu käsitlemine klassiti
Oskab väljandada liikumises meloodiat, rütmi, dünaamikat, tempot. Tantsib eesti ringmänge Väljandab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid	4. klass Eri maade rahvamuusika karakterite väljandamine (Eesti, Vene)
	5. klass Eri maade rahvamuusika karakterite väljandamine. (Soome, Leedu, Läti, Rootsi)
	6. klass Eri maade rahvamuusika karakterite väljandamine. Inglismaa, Saksa, Poola, Austria, Ungari.

4. Omalooming

Õpitulemused II kooliastme lõpus	Õppesisu käsitlemine klassiti
Loob rütmilisi-meloodilisi improvisatsioone Improviseerides kasutab loovliikumist.	4. klass Omaloomingulised kaasmängud, muusikaline liikumine. Rütmilised-meloodilised improvsatsioonid. Lihtsamate pillide valmistamine.
	5. klass Oma loovuse rakendamine nii sõnaliselt kui ka meloodiliselt.
	6. klass Oma loovuse kasutamine nii sõnaliselt kui ka muusikalistes eneseväljandustes. Oskus kasutada infotehnoloogia võimalused.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused II kooliastme lõpus	Õppesisu käsitlemine klassiti
Kuulab ja eristab muusika väljendusvahendeid: meloodiat, dünaamikat, tempot, rütmi, vormi.	4. klass Erinevate muusikapalade kuulamine ja meloodia, tempo, rütmi eristamine. Muusika iseloomustamine kasutades õpitud sõnavara.

<p>Kasutab astmeliset helikõrgust</p> <p>Mõistab viiulivõtme ja absoluutse kõrguse tähendust</p> <p>Mõistab duur ja moll helilaadid(helistik C-a; G-e; F-d.</p>	<p>mõistmine .</p>
	<p>5. klass Noodivältused, rütmifiguurid ja pausid.</p> <p>2/4 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine. Helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine (C-a)</p>
<p>Mõistab sõnade tähendust: eeltakt, klaviatuur, helikõrgus, duur helilaad ja moll helilaad, absoluutne kõrgus, tähtnimetused, helistik, toonika, helistikumärgid, juhustlikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paraleelhelistikud.</p>	<p>6. klass</p> <p>Noodist astmetel (SO, MI, RA, JO, LE, NA, DI) laulmine. Kaheksandiku taktimõõdu tutvustamine.</p>
	<p>4.klass Eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad.</p>
<p>Mõistab sõnad: Vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, improvisatsioon, interpret, tämber, sopran, tenor, alt, bass, keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid, tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika: piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.</p>	<p>5. klass Tähtnimed, absoluutsedhelikõrgused, toonika, helistikumärgid.</p>
	<p>6. klass diees, bemoll, bekarr, paraleelhelistikud.</p>
	<p>4. klass Vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, improvisatsioon, interpret, tämber, sopran, tenor, alt, bass, keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid</p>
	<p>5. klass tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando</p>
	<p>6. klass dünaamika: piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.</p>

7. Õppekäigud

Õpitulemused II kooliastme lõpul	Õppesisu käsitlemine klassiti
Arutleb ja avaldab oma arvamust kuulatud kontserdi kohta.	4.,5.,6. klass Suuliselt või kirjalikult avaldab oma arvamust kasutades õpitud muusikalist sõnavara.

2.2. KUNST

2.2.1. Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid

- 1) Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:
- 2) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö, uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ja kriitilise mõtlemise ning probleemi lahendamise oskusi;
- 3) tunnetab ja arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 4) õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstitöid, rakendades õpitud teadmisi ja oskusi;
- 5) eksperimenteerib mõtete, mõistete, vahendite, materjalide ning tehnikatega;
- 6) töötab iseseisvalt ja teeb koostööd kaaslastega;
- 7) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 8) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 9) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 10) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja kunsti rolli ühiskonnas;
- 11) väljendab oma arvamusi ja teadmisi suuliselt ning kirjalikult, kasutades (kunsti)oskussõnavara;
- 12) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
- 13) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaini näidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 14) omab ülevaadet kunsti-, disaini- ja arhitektuurivaldkonnaga seotud ametitest ja elukutsetest.

2.2.2. Kunsti õppeaine kirjeldus

Põhikooli kunstiõpetuses omandatakse visuaalse hariduse algtõed ning arendatakse mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi ning kunstioskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises maailmas. Kunst võimaldab põhikooliõpilastel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Kunstiõpetuses kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine
- 3) teadmised visuaalkultuurist
- 4) mõtestamine ja refleksioon.

Osaoskuste kujundamine ja arendamine on omavahel põimunud nii õpilaste loova ning iseseisva mõtlemisoscuse arenemise kui ka uute teadmiste omandamise, kinnistamise ning praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujundamine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti seostest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest.

Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemina kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks.

Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele panevad aluse õppekäigud muuseumidesse, galeriidesse ja näitustele. Näidete valikul kunstiajalooost lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ning visuaalsest kultuurist lähiümbruses ja Eestis.

2.2.3. Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb kunstiõppes rõõmu mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- 2) katsetada oma ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 3) oskab töötada iseseisvalt ja teha koostööd, väärtustab erinevaid lahendusi;
- 4) tunneb huvi lähikonna kultuuriobjektide vastu.

2.2.4. Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus I kooliastmes

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi;
- 2) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned;
- 3) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid;
- 4) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes;
- 5) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;
- 6) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle;
- 7) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu

Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, kunstitehnikad ja materjalid
Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm).

Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne) Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.

Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.

Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja ehitised keskkonnas. Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed.

Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine. Ideede esitamise kavandid ja mudelid.

Õppetegevused

Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.

Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline Rakendamine.

Oma tööde esitlemine, selgitamine. Kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.

Õppekäigud muuseumidesse, nüüdiskunsti näitustele. Kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.

Lähiümbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine. Makettide ja kujundustööde teostamine.

Visuaalse kultuuri näidete kriitiline (reklaamid, filmid, arvutimängud jne) vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.

Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

2.2.5. Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve, hindab enda ja teiste isikupära;
- 2) eksperimenteerib mõtete, vahendite, materjalide ja kunstitehnikatega;
- 3) tegutseb loovates ja uurimuslikes rühmatöodes ühise tulemuse nimel;
- 4) rakendab oma loomingulisi võimeid ja oskusi ka väljaspool kunstitundi;
- 5) on avatud erinevate kunsti- ja kultuuriilmingute suhtes;
- 6) tunneb huvi kunstiloomingu ja paikkondliku kultuuri vastu;
- 7) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 8) näeb loodust ja keskkonda säästva tarbimise võimalusi.

2.2.6. Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus II kooliastmes

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;
- 2) arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;
- 3) väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;
- 4) visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- 5) oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
- 6) võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;
- 7) arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;
- 8) tegutseb eetiliselt ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

Õppesisu

Kavandamine kui ideede arendamise protsess. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant ja koloriit. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Liikumise kujutamine. Figuuri ja portree proportsioonid. Kujutamise õpetus. Värvusõpetus. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.

Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.

Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.

Kunstiteoste analüüs. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.

Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).

Õppetegevused

Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel. Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.

Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.

Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja nende loov kasutamine.

Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.

Filmide, arvutimängude, koomiksitate ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline

Võrdlemine.

Õppekäigud muuseumidesse, kunstiüritustele, nüüdiskunsti näitustele.

KLASSID

I klass

Õpitulemused:

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- 2) katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 3) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
- 4) kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 5) paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 6) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- 7) väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- 8) kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid;
- 9) teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu:

- 1) esemete ja looduse objektide iseloomulike ning peamiste tunnuste esiletoomine kujutamisel;
- 2) erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, kollaaž, vormimine jne);
- 3) pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon;
- 4) disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm;
- 5) kunstiteosed kohalikes muuseumides (näitused rahvamajas, raamatukogus);
- 6) lähiümbruse loodus;
- 7) turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.

Õppetegevus:

- 1) esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis;
- 2) mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine;
- 3) muuseumide ja kunstinäituste külastamine;
- 4) kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine;
- 5) oma tööde esitlemine, selgitamine;
- 6) kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine;
- 7) töötamine iseseisvalt ja rühmas;
- 8) materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

II klass

Õpitulemused:

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- 2) katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 3) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
- 4) kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 5) leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned ning valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks
- 6) paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;

- 7) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- 8) tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;
- 9) käib kunstimuuseumides ja näitustel;
- 10) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- 11) kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid;
- 12) teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu:

- 1) visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm);
- 2) inimeste, esemete ja looduse objektide kujutamine;
- 3) erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, vormimine jne);
- 4) pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks;
- 5) disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum.
- 6) kunstiteosed kohalikes muuseumides (näitused rahvamajas, raamatukogus), ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid;
- 7) lähiümbruse loodus ja ehituskunst;
- 8) visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus
- 9) visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm);
- 10) inimeste, esemete ja looduse objektide kujutamine;
- 11) erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, vormimine jne);
- 12) pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks;
- 13) disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum.
- 14) kunstiteosed kohalikes muuseumides (näitused rahvamajas, raamatukogus), ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid;
- 15) lähiümbruse loodus ja ehituskunst;
- 16) visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus

Õppetegevus:

- 1) esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis;
- 2) lugude visuaalne jutustamine;
- 3) mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine;
- 4) muuseumide ja kunstinäituste külastamine;
- 5) kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine;
- 6) visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine ja arutlemine selle üle;
- 7) oma tööde esitlemine, selgitamine;
- 8) kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine;
- 9) töötamine iseseisvalt ja rühmas;
- 10) materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine

III klass

Õpitulemused:

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- 2) katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 3) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
- 4) kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 5) leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned ning valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks
- 6) paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 7) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- 8) tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;
- 9) käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- 10) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- 11) kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid;
- 12) tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri- ja õppekeskkonnades;
- 13) teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu:

- 1) visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm);
- 2) inimeste, esemete ja looduse objektide tunnuste esiletoomine, kujutamine;
- 3) erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne);
- 4) pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon;
- 5) disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas;
- 6) vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel;
- 7) kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides;
- 8) ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid;
- 9) lähiümbruse loodus ja ehituskunst;
- 10) reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad;
- 11) kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.

Õppetegevus:

- 1) esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis;
- 2) lugude visuaalne jutustamine;
- 3) mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine;
- 4) muuseumide ja kunstinäituste külastamine;
- 5) kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine;
- 6) lähiümbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine;
- 7) makettide ja kujundustööde teostamine;
- 8) visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine;
- 9) oma tööde esitlemine, selgitamine;
- 10) kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine;
- 11) töötamine iseseisvalt ja rühmas;
- 12) materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

II kooliastmes tutvutakse teadlikumalt kunsti aluste ja kunstilooga ning luuakse sildu kunstiajaloo ja tänapäeva vahel.

Pööratakse rohkem tähelepanu ümbritseva maailma edasiandmisele loomingulistest kunstitöödes.

Õpilasi juhatakse ise valikuid tegema (tehnikate, teemade valik jne) ning otsima pildimaterjali, et kasutada seda abivahendi või lähtekohana.

Kunstiteoste ja visuaalse kultuuri näidete analüüsimine toetab kriitilise mõtlemise ja ainealase keeleoskuse arenemist.

IV klass

Õpitulemused:

- 1) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maalis, joonistamises, kollaaž, meisterdamine erinevatest materjalidest);
- 2) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 3) leiab infot kunstiraamatutest;
- 4) oskab väljendada oma ideid ja suhtumist kunstivahendite abil;
- 5) tegutseb eetilisel ja ohutult endale tuttavas keskkonnas.

Õppesisu:

- 1) Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi.
- 2) Loodust säästva tarbimise põhimõtted, taaskasutus kunstiteostes.
- 3) Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, mis on vastavuses ealiste iseärasustega.
- 4) Kompositsiooni loomine ja tasakaalustamine kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi

Õppetegevus:

- 1) Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine.
- 2) Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega.
- 3) Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.
- 4) Ruumiliste kompositsioonide loomine, tavapärased kunstivahendid ja inspireeritud materjalid.
- 5) Kodukoha lähedaste näituste külastamine.

V klass Õpitulemused:

- 1) väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid;
- 2) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- 3) mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet;
- 4) peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust;
- 5) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid.

Õppesisu:

- 1) Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi.
- 2) Kavandamine kui protsess ideede töötlemiseks.
- 3) Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted perspektiivi abil.
- 4) Kompositsiooni tasakaal, pildi esi ja –tagaplaan.
- 5) Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis.
- 6) Eesti rahvakunst ja ehituskultuur.

Õppetegevus:

- 1) Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine.
- 2) Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine. Kunstitehnikate loov kasutamine.
- 3) Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.
- 4) Muuseumide, kunstiürituste, nüüdiskunsti näituste külastamine interneti vahendusel.

VI klass

Õpitulemused:

- 1) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- 2) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- 3) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid;
- 4) arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas;
- 5) tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

Õppesisu:

- 1) Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit.
- 2) Liikumise kujutamine, inimene istudes ja joostes.
- 3) Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri ja installatsiooni tehnikate kasutamine;
- 4) Digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted arvuti tundides.
- 5) Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.
- 6) Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.
- 7) Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.
- 8) Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis.

Õppetegevus:

- 1) Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, ühise tulemuse nimel koostöö.
- 2) Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.
- 3) Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja katsetamine. 4) Filmide, arvutimängude, koomiksitate ja reklaamide pildikeele uurimine ja katsetamine
- 5) Võimalusel muuseumide, kunstiürituste, nüüdiskunsti näituste külastamine.

